

COMPENSATIEPLAN VOORLINDEN

Compensatieplan Voorlinden

In het kader van de aanvraag voor een ontheffing op grond van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) voor de legalisatie van parkeerterrein P2 van Museum Voorlinden, is een plan opgesteld, alsmede het beheerplan en het definitieve inrichtingsplan van de compensatiekavel aan de Ruigelaan te Wassenaar.

Datum: 18 februari 2026

Betreft: Notitie bij het Beheerplan en Inrichtingsplan compensatiekavel Ruigelaan, Wassenaar tbv de parkeerplaats museum Voorlinden

Opgave	4
Aanleiding	6
Juridische onderbouwing	8
Overeenkomst gemeente – Voorlinden	8
Planologische borging	10
Ecologische verbindingszone	12
Huidige aanwezige natuurwaarden	13
Ontwerp perceel	14
Onderbouwing ecologisch verantwoorde uitvoering	18
Nazorg en monitoring	18
Conclusie	19

Bijlagen:

1. Beheerplan natuurcompensatie Ruigelaan (IDDS, 01 december 2025)
2. Definitief inrichtingsplan Ruigelaan (Gemeente Wassenaar, 26 november 2025)
3. Overeenkomst Voorlinden – Gemeente Wassenaar

Opgave

- *Het te realiseren parkeerterrein P2, met een oppervlakte van 5.412 m² en het deel dat benodigd is voor de watercompensatie ten behoeve van P2 liggen in de NNN met vegetatietype : N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Het gaat om een totaaloppervlak van 5.869 m² NNN met vegetatietype: N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Deze componenten dienen gecompenseerd te worden.*
- *Gemeente dient een verzoek om ontheffing in bij Gedeputeerde Staten ten behoeve van de hierboven genoemde verkleining van 5.869 m² van de NNN.*
- *Bij compensatie van N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland geldt in het geval van een ontheffing een toeslag van 33% (gebaseerd op de Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland). Een ruime compensatie gaat plaatsvinden van 66%. Dit betekent dat voor het verlies van 5.869 m² N12.02 Kruiden en faunarijk grasland 9.742 m² N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland zal worden gecompenseerd.*
- *Deze te compenseren 9.742 m² N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland kan niet op het landgoed plaatsvinden. Het meest nabijgelegen gebied waar de compensatie kan plaatsvinden betreft de locatie Ruigelaan, zoals weergegeven op de als Afbeelding 2 in dit compensatieplan. De Gemeente geeft er de voorkeur aan de compensatie ter plaatse zelf uit voeren en heeft het te compenseren oppervlak vergroot tot 12.122 m². Partijen spreken daarom af dat de Gemeente de compensatie binnen vijf jaar na ondertekening van deze Overeenkomst uitvoert en dat de Gemeente daarna zorg draagt voor het beheer van het gebied.*

Afbeelding 1: Museum Voorlinden (beeld: Museum Voorlinden. www.voorlinden.nl)

Aanleiding

Museum Voorlinden is een belangrijke culturele voorziening in Wassenaar en van nationaal belang. Het museum ligt in een monumentaal landgoed binnen het Natuur Netwerk Nederland (NNN). Parkeerterrein P2 is in het verleden zonder vergunning aangelegd en moet gelegaliseerd worden. Parkeerterrein P2 heeft een oppervlakte van 5.412 m² en ligt binnen het NNN-gebied. In het Natuurbeheerplan is Parkeerterrein P2 ingetekend als beheertypen Park- en stinzenbos. Op basis van een cultuurhistorische bijschrijving en luchtfoto's is onderbouwd dat deze locatie geen bos was, maar sprake is van beheertypen Kruiden- en faunarijck grasland.

Legalisatie van het parkeerterrein P2 is mogelijk via een NNN-ontheffing van de provincie Zuid-Holland, mits natuurcompensatie plaatsvindt. Na intensief overleg is gekozen om de NNN te compenseren op de gemeentelijke kavel aan de Ruigelaan, die grenst aan de Natuurzone van voormalig vliegveld Valkenburg. Dit kavel is geko-

zen omdat het kavel grenst aan Kruiden- en faunarijck grasland én hetzelfde beheertype beschikt. Dit vergroot de levensvatbaarheid van het te compenseren gebied. Dit kavel grenst aan de "Natuurzone" van voormalige marine vliegveld Valkenburg. De naastgelegen percelen van deze "Natuurzone" is ingericht en wordt het beheerd als kruiden- en faunarijck grasland. Hierbij wordt de Natuurzone ook beheerd als optimaal leefgebied voor de graspieper en veldleeuwerik. Deze weidevogelsoorten komen in grote getallen voor binnen het vliegveld Valkenburg. De kavel aan de Ruigelaan kan daarbij een aanvulling vormen op het kruiden- en faunarijckgrasland en het weidevogelgebied van de Natuurzone. Daarom wordt op dit kavel 12.122 m² ingericht als kruiden- en faunarijck grasland (N12.02). Zo worden diverse vlinder- en florasoorten, zoals echte koekoeksbloem, bochtige klaver en argusvlin-

gen natuurgebied waargenomen, waardoor deze libellensoorten ook dit natuurgebied snel kunnen ontdekken.

Afbeelding 2 geeft de projectlocatie weer. Op deze afbeelding is goed af te lezen dat de Natuurzone onlangs is ingericht. Deze Natuurzone kent nagenoeg dezelfde doeltypen als wordt nagestreefd op het projectgebied.

Afbeelding 2: Projectlocatie in grotere context (beeld: Google Maps, 2025)

Juridische onderbouwing

De onderbouwing van het compensatievereiste wordt gebaseerd

op:

- het geldende overgangsrecht;
- de provinciale Beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland;
- de onder het voorgaande regime vastgestelde beleidskaders (Spelregels EHS)

Overeenkomst gemeente Voorlinden

Tussen de gemeente Wassenaar en Stichting Voorlinden is een overeenkomst gesloten, waarin is vastgelegd dat de compensatiekavel aan de Ruigelaan wordt ingericht ter compensatie van de effecten op het NNN-gebied op landgoed Voorlinden. De uitvoering van de inrichting en het beheer is met deze overeenkomst de verantwoordelijkheid van de gemeente Wassenaar en zal uiterlijk 2030 gereed zijn. Deze overeenkomst is bijgevoegd bij deze notitie.

Beeldmateriaal Oranjetipje: website Onze Natuur

Beeldmateriaal graspieper: website Vroege Vogels BNNVARA

Beeldmateriaal veldleeuwrik: website Waarneming

Planologische borging

Het perceel aan de Ruigelaan ligt in de Groene Zone van Wassenaar, waar meerdere agrarische kavels de komende jaren worden ingericht als natuur. De gemeente Wassenaar heeft zich gecommitteerd om de huidige agrarische bestemming van de compensatiekavel uiterlijk in 2030 om te zetten naar de bestemming 'Natuur' in het Omgevingsplan.

De naastgelegen gronden hebben een natuurbestemming (bestemmingsplan Landelijk Gebied 2015) met agrarisch medegebruik en met een wijzigingsbevoegdheid 2. Deze wijzigingsbevoegdheid geeft burgemeester en wethouders de bevoegdheid het plan te wijzigen waarbij in de bestemming 'Sport- golf-natuur' met

inachtneming van de bestaande waarden van het gebied en op voorwaarde dat de nieuwe bestemming een duurzaam functioneren van het gebied als ecologische verbindingszone tussen Lentevreugd en de Papewegse polder niet in de weg staat. Als de bestemming van het compensatiegebied wordt gewijzigd van agrarisch naar een natuurbestemming komt ook deze wijzigingsbevoegdheid te vervallen. De gesloten overeenkomst tussen Stichting Voorlinden en de gemeente Wassenaar is een voorwaarde voor de ontheffing.

Hiermee wordt de compensatie juridisch-planologisch duurzaam verankerd. Zie hiervoor ook afbeelding 2; Projectlocatie in grotere context.

Beeldmateriaal libel: website Onze Natuur

Beeldmateriaal honingbij: website Buitenleven

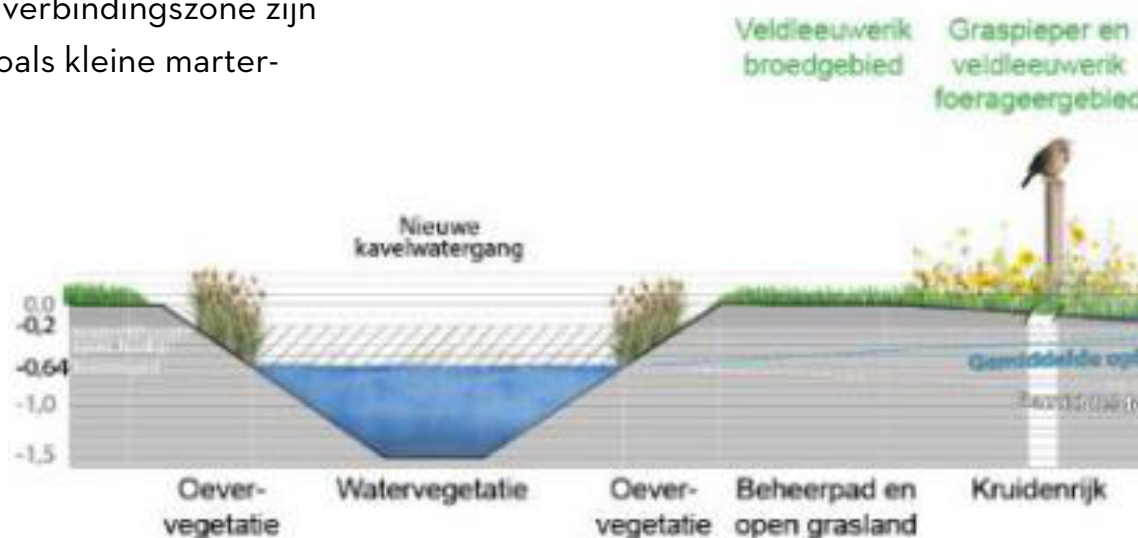
Ecologische verbindingszone

In Nederland wordt gewerkt aan een robuust natuurnetwerk om natuurgebieden beter met elkaar te verbinden. Het doel is dat flora en fauna zich vrij kunnen verplaatsen door het landschap, waardoor zij nieuwe leefgebieden kunnen bereiken of bestaande populaties kunnen versterken. Het plan wordt Natuurnetwerk Nederland genoemd. Ecologische verbindingen zijn de schakels in dit netwerk. Op 400m afstand van het compensatie kavel is een ecologische verbinding aanwezig, welke momenteel nog niet geheel gerealiseerd is (planning realisatie: november 2025 - december 2027). Het doel van deze ecologische verbindingszone is een verbinding tussen de duinen (Meijendel) en de landgoederenzone Wassenaar, Voorschoten, Leidschendam. Rondom deze ecologische verbindingszone dienen enkele stapstenen te worden ontwikkeld met bloemrijke graslandjes en een zoom van struweel en nectarhoudende kruiden. De doelsoorten van deze ecologische verbindingszone zijn diverse zoogdieren (zoals kleine marter-

achtigen en dwergmuis), amfibieën, libellen, vlinders (zoals bruin blauwtje, hooibeestje) en diverse broedvogels.

Direct naast het compensatiekavel ligt de onlangs aangelegde Natuurzone. Deze natuurzone is voornamelijk aangelegd ten behoeve van de weidevogelcompensatie van de ontwikkeling Valkenhorst. Hierdoor ontstaat een aaneengesloten robuust natuurnetwerk tussen compensatiekavel, Natuurzone en de Ecologische VerbindingsZone Lentevreugd - De Horsten.

De compensatiekavel binnen dit plangebied kan een bijdrage leveren aan deze ecologische verbindingszone. Door het inrichten en beheren van dit kavel als een kruiden- en faunarijk grasland wordt invulling gegeven aan een stapsteen met bloemrijke grasland met een zoom van struweel en nectarhoudende kruiden.

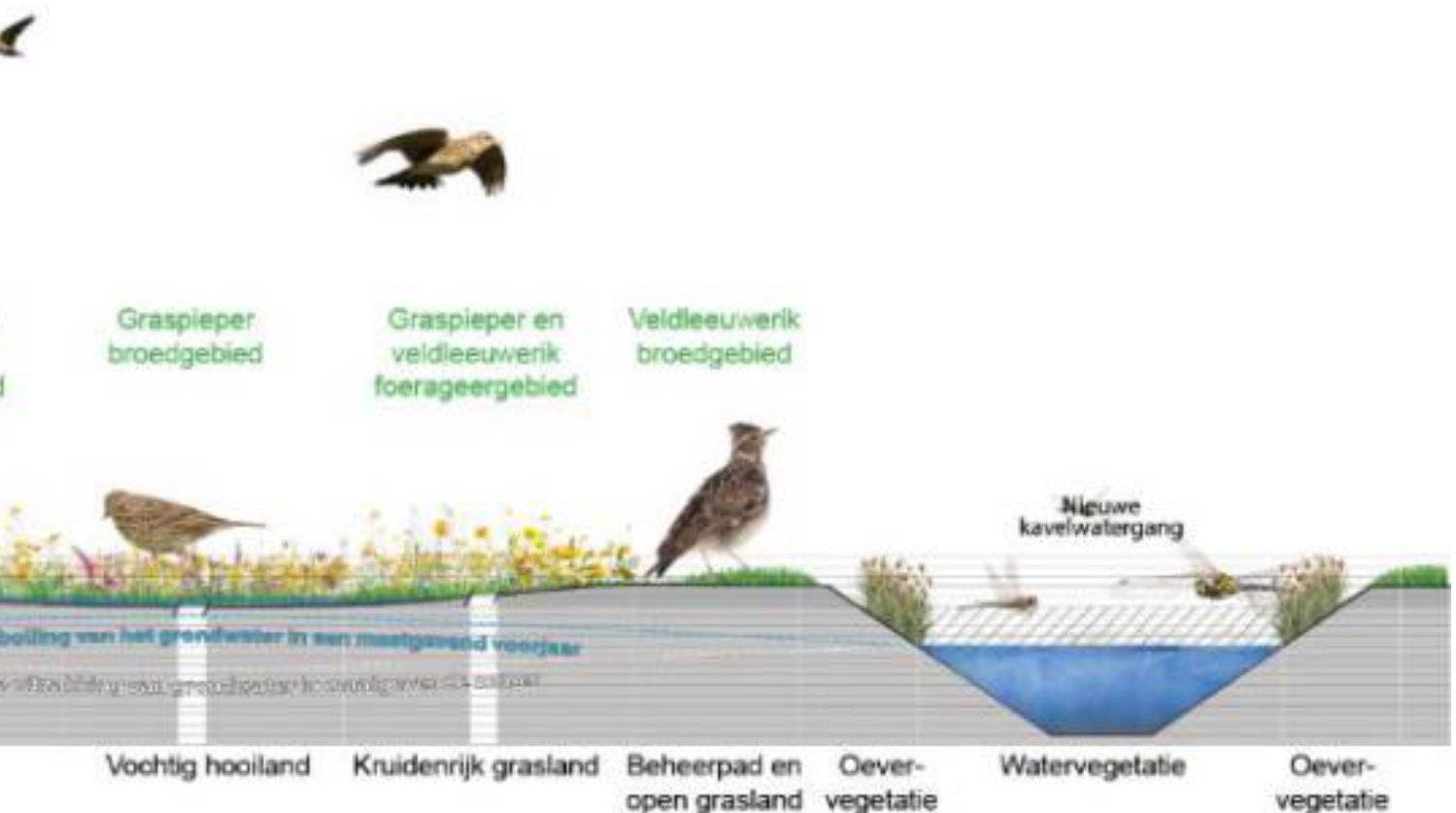

Afbeelding 3: Flora en Fauna in de omgeving (uit: Inrichtingsontwerp Natuurzone, publicatie RVB)

Huidige aanwezige natuurwaarden

Het perceel ligt midden in agrarisch gebied aan de Ruigelaan te Wassenaar. Het huidige gebruik van het perceel is intensief agrarische gebruik. Binnen het perceel wordt frequent gemaaid en wordt beweid met schapen. De waterstand fluctueert tussen zomer en winter tussen -1.07 en -0.97 NAP. Het perceel is momenteel aangeduid als blijvend grasland. Dit betekent dat natuurlijke of ingezaaide vegetatie van grassen of andere kruidachtige voedergrassen dat minstens 5 jaar niet in de vruchtwisseling is meegenomen en waarvan de opbrengst meer dan 5 ton droge stof per ha per jaar is aanwezig is binnen het plangebied.

Ten noordwesten van het perceel ligt de Katwijkseweg (N 441). Het perceel ligt ten oosten van het Natura 2000-gebied Meijendel & Berkheide en een golfterrein. Het perceel grenst aan de “Natuurzone” van het voormalige marine vliegveld Valkenburg. Op de naastgelegen percelen (de “Natuurzone”) is het gebied ingericht en wordt het beheerd als kruiden- en faunairijk grasland. Hierbij wordt de Natuurzone niet alleen beheerd voor vlinders, insecten en kleine zoogdieren, maar vooral beheerd als optimaal leefgebied voor de graspieper en veldleeuwerik. Het talud van de watergangen sluit aan met de aangrenzende natuurzone.

Ontwerp perceel

Het perceel van 12.122 m² wordt ingericht als kruiden- en faunarijk grasland (N12.02). Naast het ontwikkelen van kruiden- en faunarijk grasland zijn de inrichting en het beheer gericht op het ontwikkelen van een robuust leefgebied voor onder andere graspieper en veldleeuwerik, en sluiten direct aan op de doelen van de naastgelegen natuurzone van voormalig vliegekamp Valkenburg. Door de doeltypen aan te sluiten aan het aangelegen gebied, ontstaat een robuuster natuurgebied voor de bedoelde natuurdoeltypen, en versterken beide gebieden elkaar in hun doelstellingen. De uitwerking van planvoornemen en het beheer is opgenomen in het beheerplan (IDDS, 15 september 2025) en het definitief inrichtingsplan (15 september 2025).

Het perceel zal ca. 5cm worden afgeplagd, om zodoende te ontdoen van de huidige nutriëntrijke bouwvoor. De vrijgekomen grond zal enerzijds worden afgevoerd naar een nader te bepalen locatie, anderzijds zal deze grond gebruikt worden voor het maken van een hoger gelegen 'dijkje'. Hierdoor ontstaat een microhabitat van hoger en droger gelegen delen langs de oevers en een lager en natter deel binnen het plangebied. Om het regenwater bij natte perioden af te kunnen voeren, wordt centraal in het plangebied een greppel (ter plaatse van een oude watergang) gemaakt met een kopakkerbuis aan beide einden.

Deze kopakkerbuis zorgt voor waterlozing van het perceel naar de omliggende watergangen.

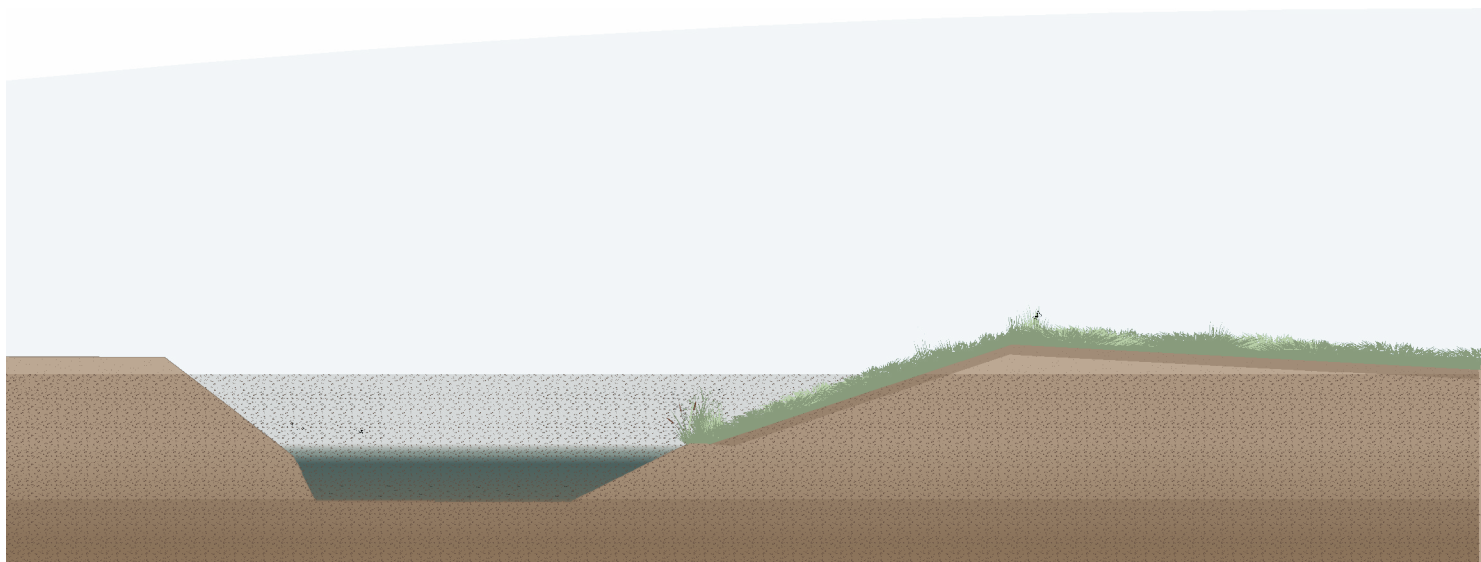
Nabij de compensatie kavel is een locatie met woonwagens en een mogelijke uitbreiding van de woonwagens. De woonwagens worden gescheiden van de compensatie kavel door een meidoorn (geen bomen i.v.m. roofvogels die een gevaar zijn voor weidevogels) en een watergang. Hierbij wordt (in aanvulling op de 12.122 m² kruiden- en faunarijkgrasland) ca. 550 m² watergang en 400 m² ruigte en struweel aangelegd.

Het planvoornemen omvatten onder meer:

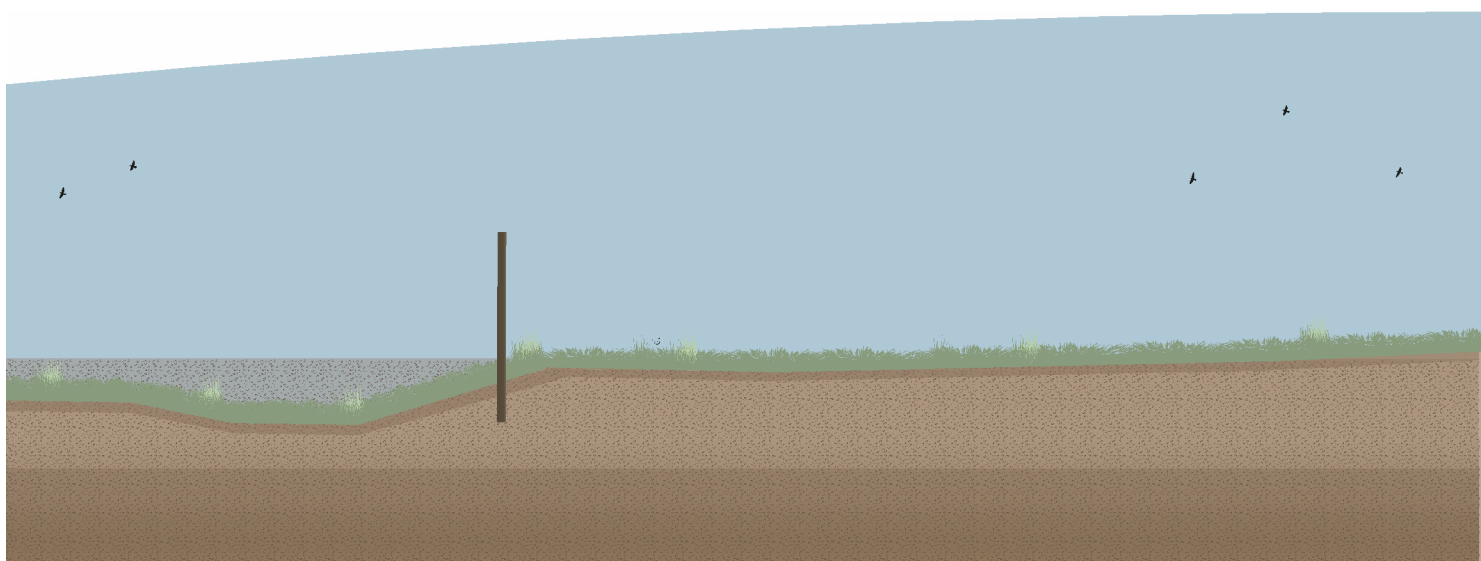
- Aanleg van natuurvriendelijke oevers en een greppel;
- Greppels en watergangen worden aangelegd met zachte taluds en natuurlijke oeverbegroeiing om erosie tegen te gaan en waterkwaliteit te bevorderen.
- Creëren van microhabitats zoals struwelen, poelen en plas-dras zones voor amfibieën en watergebonden insecten.
- Inrichting als weidevogelgebied, in samenhang met de Groene Zone.
- Gefaseerd maaibeheer en extensieve beweiding;
- Aanleg meidoorn haag en watergang als afscheiding tussen het compensatiegebied en toekomstige woonwagens.
- Gebruik inheemse soorten en gebiedseigen kruiden mengsel (Cruydt-Hoeck).

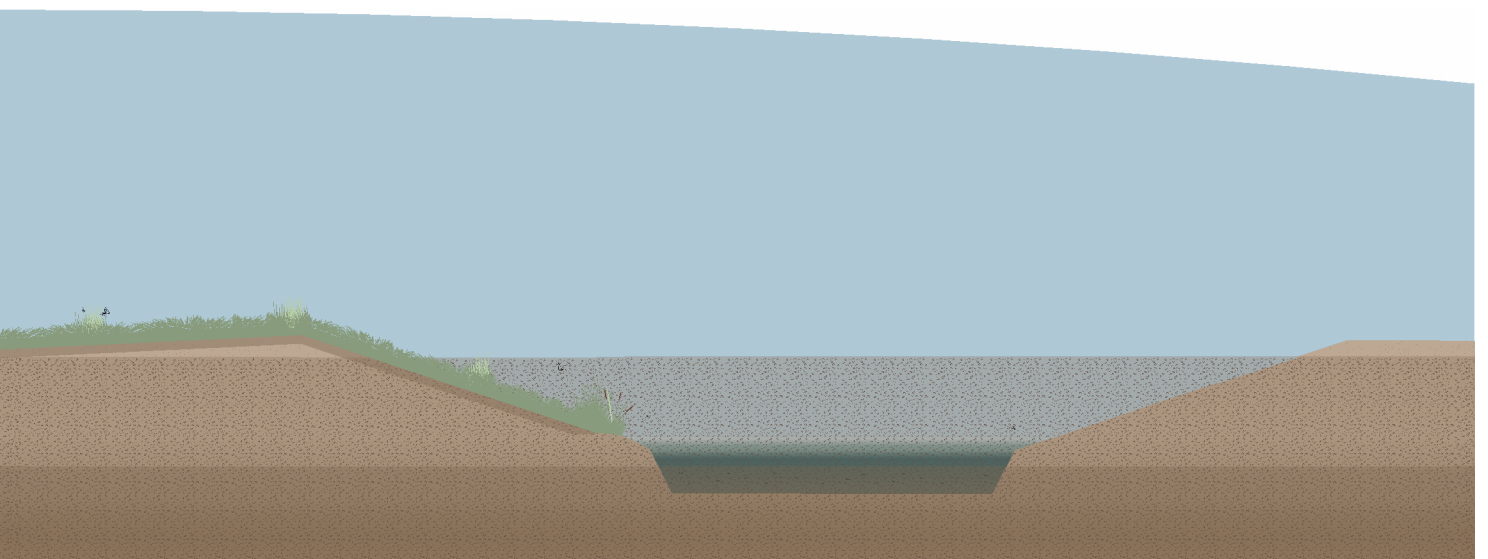
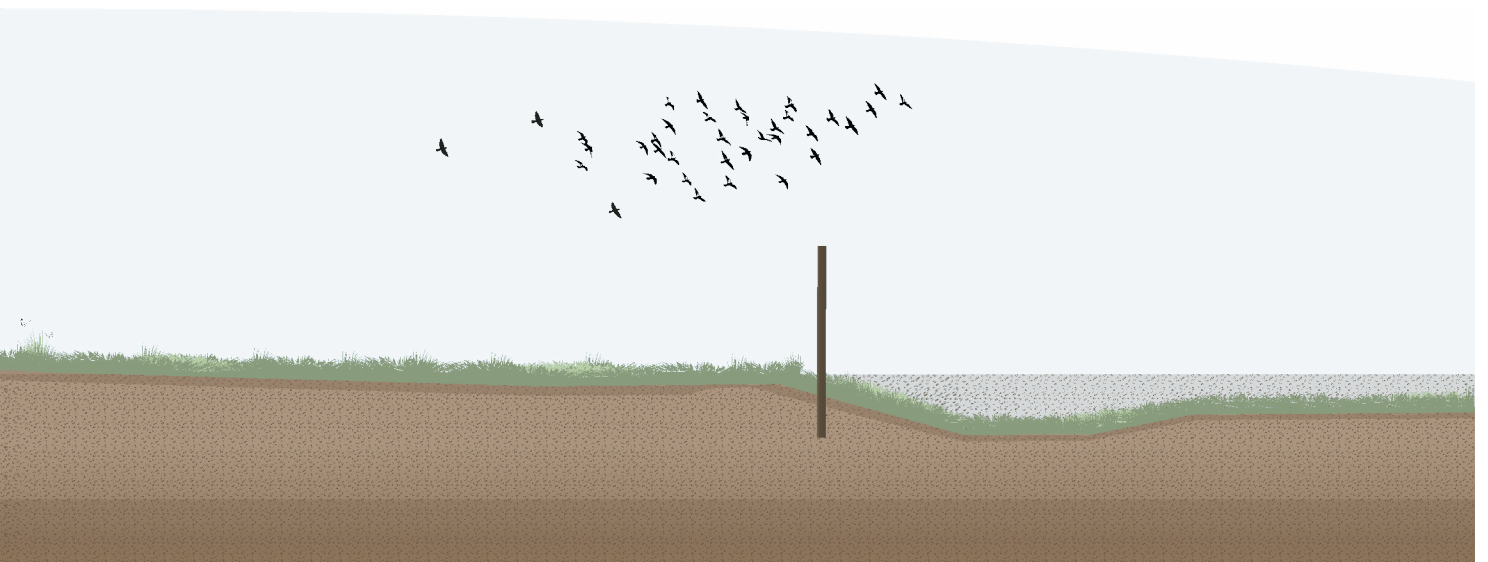
Afbeelding 4: Project locatie: ontwerp

A

Doorsnede project locatie A-A'

B

Doorsnede project locatie B-B'

Onderbouwing ecologisch verantwoorde uitvoering

De inrichting van het perceel vindt plaats met oog voor ecologische waarden. Voor de uitvoering zal een O-meting worden uitgevoerd. Hiermee wordt geborgd dat rekening wordt gehouden met beschermde flora en fauna. Aan de hand van deze natuurtoets zullen tevens mitigerende maatregelen worden genomen om verstoring van de mogelijk bestaande natuurwaarden te voorkomen.

Nazorg en monitoring

Na uitvoering van de werkzaamheden wordt de inrichting gemonitord op vegetatieontwikkeling en fauna-gebruik. Basis van deze monitoring is een monitoringsplan, dat zal worden opgesteld binnen 26 weken na vergunningverlening.

Eventuele bijsturing van beheermaatregelen vindt plaats op basis van ecologische observaties en in overleg met ecologische adviseurs. Het naastgelegen perceel (de 'Natuurzone') wordt momenteel ecologisch gemonitord door een veld-ecoloog. Deze

ecoloog draagt zorg voor de praktische uitwerking van het opgestelde beheerplan, in samenwerking met de lokale agrariers. Het spreekt voor zich dat deze ecoloog ook geconsulteerd zal worden bij het beheer van het compensatiegebied van Voorlinden. Het bevoegd gezag zal jaarlijks aan Gedeputeerde Staten rapporteren over de voortgang van het compensatieproject, conform beleidsregel compensatie natuur, recreatie en landschap Zuid-Holland 2013, art. 9.

Conclusie

Met de inrichting van deze compensatiekavel wordt voldaan aan de provinciale vereisten voor natuurcompensatie. De combinatie van de ondertekende overeenkomst, de planologische borging en de ecologische inrichtings- en beheermaatregelen, biedt de zekerheid dat de natuurcompensatie duurzaam en in lijn met de provinciale doelstellingen wordt gerealiseerd.

Deze notitie, samen met de bijgevoegde documenten, is onderdeel van het onthefingsverzoek.

Referentie kruiden- en faunairijk grasland

